

ρακτῶμεν εἰς τὴν Ἀνάστασιν. Ἡ ὅλη τελετὴ ὅμως ἐνταῦθα δὲν ἔφερε τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ῥωμαϊκῆς λατρείας· ἱερεῖς τις ἔδωκε σημεῖον παρὰ τὴν πύλιν. Ἐκπυρσοκροτήσεις ἐδρόντησαν, κώδωνες ἤχησαν, ὁ λαὸς ἐξώρμησεν — ὁ Χριστὸς ἀνέστη. Ἐν ἀκαρεῖ ἡ ἡρεμος τεσσαρακοστὴ μετεβλήθη εἰς ἀγριώτατον τάραχον· ἀπὸ πάσης οἰκίας ἀντήχει θόρυβος σκευῶν· ἀπὸ τῶν παραθύρων ἐπιπτον κατασυντριβόμενα πῆλινα ἀγγεῖα εἰς ἐμπαιγμὸν τοῦ Ἰουδα Ἰσκαριώτου καὶ ὡς σύμβολον τῆς ἄλλοτε ποτε λιθοβολήσεως τῶν Ἰουδαίων. Πρὸ τῶν πυλῶνων ἐσφάζοντο, ἐν μανιώδει ἀμίλλῃ, ἀρνία καὶ τῷ αἵματί των ἐχαράσστο σταυρὸς ἐπὶ τῶν παραστάδων. Τὸ εἰδύλλιον τῆς Κερκύρας διακιμῆς ἀπεσθῆσθαι, καὶ τοῦτο διὰ τῆς θρησκείας. Ὁλη ἡ νῆσος μετεβλήθη εἰς σφαγεῖον· καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸ τῆς Porta Reale ἐσφάζοντο καὶ ὠπτοῦντο ἀρνία, τὰ δὲ λιμνάζοντα αἵματα ἐσωροῦντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· πᾶς Κερκυραίος ἐφαίνετο ὅτι ἠπίστατο τὴν τέχνην τοῦ σφαγέως, ὡς ἀρχαῖος τις ἀνὴρ. Ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐτήρησε τὴν ἐν αἵματι πασχάλιον ταύτην θυσίαν, ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὅμως εἶναι λείψνον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἅμα καὶ τοῦ ἐθνικισμοῦ. Ἡ ἀτελεύτητος τῶν θυμάτων αἱματοχυσία, αἱ ἱερὰ ἡ μᾶλλον μιαραὶ ἐορταστικαὶ ἐκατόμβαι, εἰσὶ τὸ μᾶλλον ἀποτρόπαιον σημεῖον τῆς ἀρχαιότητος· οἱ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θεοὶ ἔθροσκον ἐν τῷ αἵματι.

Ἡδέως ἔσπευσεν νὰ φύγῃ ἔξω πρὸς τὴν αἰωνίως καθαρὰν φύσιν τῆς νήσου καὶ τὰς ἱερὰς σκιὰς τῶν ἐλαιῶνων της, καὶ ἐπειδὴ ἡ πόλις τῆς Κερκύρας ὀλίγα παρέχει τὰ ἀξιοθέατα, ἃς ἐπιθεωρήσωμεν ἐκατέρωθεν τὰ περὶ τῆς πόλεως, ὅπως εἶτα στραφῶμεν εἰς τὰ ἐνδότερα.

Ὁ σὺρ Χ. Δούγλας ἔταμεν ἀμαξίτην παραθαλάσσιον ὁδὸν διὰ τῶν ἐνεστικῶν προχωμάτων, ἄγουσαν ἀπὸ τῆς πλατείας εἰς τὴν Γαρίτσαν. Τὸ προάστειον τοῦτο κεῖται παρὰ τὸν λιμένα τοῦ Ἀλκινόου, θν δριζοῦσι τὸ φρούριον καὶ γλῶσσα γῆς, συνέχεται δὲ ἐτέρῳ προαστείῳ τῷ Ἀνεμομύλῳ, οὕτω κληθέντι ἀπὸ ἡρεπωμένου τινὸς πύργου παρὰ τὴν θάλασσαν, χρησιμεύοντος ἄλλοτε ἀντὶ ἀνεμομύλου. Γλῶσσα γῆς ἀνωφερῆς ἄγει πρὸς τοὺς ὑπερκειμένους πλήρεις φυλλωμάτων λόφους, ὅπου ἡ βασιλικὴ ἐπαυλις. Ἐν τῷ σχηματιζομένῳ κόλπῳ τῶν Καστράδων ἔκειτό ποτε τὸ ναυπηγεῖον καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς Κερκύρας· τὴν θέσιν δὲ καθόλου τῶν νῦν προαστείων καὶ τῶν περὶ κατεῖχεν ἡ ἀρχαία πόλις. Αἱ Καστράδαις χρονολογοῦνται ἀπὸ τῶν πρώτων ἡδὴ βυζαντικῶν αἰώνων, καίτοι, ὡς ὁ Ῥωμανὸς ἔδειξέ μοι, τὸ πρῶτον ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐν χειρογράφῳ τῆς 18 αὐγ. 1370. Ἀμφοτέραι ἱα παραλῖαι μὲ ἀνέμνησαν τὰς τῆς Κορκυκῆς· ἐνταῦθα τὰ πάντα εἰσὶν ἀνθῶνες καὶ λαχανόκηποι. Οἰκίαι, ἐφ' ὧν βλέπει τις ἀρχαῖα τεμάχια μαρμάρων πεφυργωμένα, μονόροφοι καὶ μι-

κραὶ ἴστανται μεταξύ κυπαρίσσων, φοινίκων, κάκτων καὶ δαρῶν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν ναῖσκει, ὅμοιοι πρὸς ἐπαυλεις, ἐντὸς κήπων ἢ ἐπὶ ἀθροῦσιν πλατείων. Ἀρνία βόσκουσιν ἐπὶ τῆς χλόης· γυναικες ἀσχολοῦνται περὶ τετραγισμένα φρέατα· ἄνδρες σκάπτουσι τὰ κηπάρι, ὡς ὁ Λαέρτης παρ' Ὀμήρῳ. Οἰκίαι τινὲς στεροῦνται παρὰ θύρων· ἔστιν ὅτε εἶδον κιγκλίδας πεπλεγμένας διὰ φυλλωμάτων· καθαρὰ δωμάτια, ἐνθα χιονόλευκος κλίνη, ἥς ἐπικρέμονται ἡ Παναγία καὶ μικρὰ λυχνία.

[Ἐπειτα: συνέχεται]

ΘΗΣΚΟΝΤΕΣ ΠΑΠΑΙ

Οἱ πλεῖστοι τῶν Παπῶν, ὅσοι διώκονταν μέχρι τοῦδε ἀπὸ τῆς ἔδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, εἶχον ἰδιάζοντα φόβον τοῦ θανάτου. Ὁ ψίθυρος τῶν πτερύγων τοῦ ἐπιθανατίου Ἀγγέλου ἔφερεν αὐτοὺς εἰς ἀπελπίσιν, ὁ δὲ φόβος τοῦ νὰ καταλίπωσι τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου τοῦτου, ὅπως ἀποχωρήσωσιν εἰς τὴν ἄγνωστον χώραν, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἐπανέκαμψεν, ἀφῆρει ἀπ' αὐτῶν πᾶσαν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Οἱ Πάπαι ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης εἶνε θέκμα παριστῶν ἐναργέστατα τὴν ἐξουθενώσιν τῆς γῆνης μεγαλειότητος.

Ἀλλὰ διατί οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ ἐπίτροποι τοῦ Χριστοῦ εἶχον τοιοῦτον φόβον ἀπέναντι τοῦ θανάτου; Ὁ φόβος ἄρ' γε τοῦ νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸ τοῦ αἰωνίου κριτοῦ ἔφερε τοὺς Πάπας εἰς τοιαύτας ἀναξίας αὐτῶν σκέψεις, ἢ ἡ φροντίς ὅτι θὰ καταλίπωσι «τὸ βασίλειον τοῦ κυρίου» ἐσκότιζε τὰς τελευταίας αὐτῶν στιγμὰς, παρενείρουσιν περιδεεῖς σκέψεις; Οὐχί. Σπανιώτατα οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ εἶχον δόσιν τινὰ τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τῶν εὐαισθητῶν συνειδήσεων, καθόσον τὸ ἀβέβαιον περὶ τῆς τύχης τῆς ἐκκλησίας ἀπησχόλει μόνον τὰς εὐγενεῖς φύσεις ἐπὶ τῆς ἔδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Τὸ πλεῖστον τῶν κυριάρχων τῆς ἐκκλησίας, δι' ὧν ἡ Ῥώμη ἐπρωδιάζει τὸν κόσμον, εἶχεν ὡς ἀπόφθεγμα ἴδιον τὴν ἐρωϊσττικὴν φράσιν: «Ἐμοῦ θανόντος, γαῖα πυρὶ μιγῆτω», διὸ καὶ οὐδόλως οὔτε ζῶντες οὔτε θανόντες ἐφρόντιζον. Τὰ αἵτια δὲ τοῦ μεγάλου τρόμου αὐτῶν πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὰς ἰδιαζούσας περιστάσεις, αἵτινες ἐπῆρχοντο σχεδὸν τακτικῶς ἅμα ὡς ἡγγίζεν ἡ τελευταία αὐτῶν ὥρα. Οἱ ἰσχυρότατοι καὶ κραταιότατοι τῶν Παπῶν ἀπέθανον ἄθλιοι καὶ ἐγκαταλειμμένοι. Σθενυμένων τῶν βλεμμάτων αὐτῶν, συνεσθένυντο καὶ ἡ δόξα των. Οὐδεὶς, οὔτε συγγενὴς οὔτε φίλος, ἐφρόντιζε πλέον περὶ τοῦ θνήσκοντος ἡγεμόνος τῆς ἐκκλησίας, ἐξ ὅλου δὲ τοῦ ὄγκου τῆς ἰσχύος δὲν ἀπέμεινε κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῶν στιγμὰς οὔτε μία κ' ἡ χεὶρ, ὅπως παράσχῃ εἰς τὴν διψάσαν αὐτῶν γλῶσσαν τὸ τελευταῖον ποτήριον.

Πνέοντος τοῦ Πάπα τὰ λοιπὰ, διεβρῆγνυετο ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Βατικανοῦ πᾶσα ἱεραρχία

βερά ἰδέα τοῦ νὰ καταλίπη τις τὸ Βατικανὸν μετὰ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ καὶ τῶν θισαυρῶν του, καὶ δὲν ἄφινε νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ ἔξοχον ἐν τῷ θανάτῳ ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεπίδραστον.

Ἡ μεγαλοπρεπεία ἐπιθανάτιος κίνησιν ἦν γνωρίζει ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία ἥτο ἐν ἔλσεινῳ τινι δωματίῳ ἐν Σαλέρνῳ ἐπ' αὐτῆς ἔκειτο ὁ κραταίωτατος Πάπας Γρηγόριος ὁ ἔβδομος, εἰς τῶν μεταλλαιτέρων ἀνδρῶν ὄλων τῶν χρόνων, ἀντιμετωπίζων ἐν ἀξιοπρεπείᾳ γαλήνῃ πρὸς τὸν θάνατον, ὃν δὲν ἠδύνατο αὐτὸς ὁ πανίσχυρος νὰ διαφύγῃ. Ὁλίγοι τινὲς μόνον εἶχον μείνειν αὐτῷ πιστοὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ, αὐτὸς δὲ ὁ ἰδὼν τὸν αὐτοκράτορα μετανοοῦντα, καὶ πρὸ τοῦ ὁποῦ τοῦ διαλάμπον φῶς τοῦ στέμματος τοῦ ἀγίου γερμανικοῦ κράτους εἶχε καταπέσει μεταβλήθην εἰς ὁλοζρόν τι μετέωρον, διήγαγε τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμὰς μονάζων σχεδὸν ἐν τινι ἔλσεινῃ καλύβῃ. Δὲν κατεβλήθη ὅμως οὕτε ἐκάρφη ποσῶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας. Διετήρησε τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ, τὴν ἀταραξίαν καὶ ἀνυπόκριτον ἀφέλεια, καὶ ἀπεχαιρέτισεν ὡς Πάπας τὸν κόσμον, ὃν ἐλάλυσε διὰ τῶν ἰχνῶν τοῦ δραστηρίου αὐτοῦ βίου ἐπὶ ἐκατονταετηρίδας ὅλας. «*Dilexi iustitiam et odi iniquitatem, propterea morior in exilio*», «ἡγάπησα δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησα ἀδικίαν» διὸ καὶ θνήσκω ἐν ἐξορίᾳ». Αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ θνήσκων Πάπας ἐψέλλισεν τῇ 25 Μαΐου 1085 ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου.

Ἄλλα καὶ ὀλιγώτερον τοῦ Γρηγορίου ἐπίσημοι Πάπαι ἐγίνωσκον νὰ διατηρῶσι θνήσκοντες τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν, ἐνίοτε μάλιστα παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου ἐπεδείκνυντο ἀξιοπρέπειαν, ἥς ἔστερουντο ἐν τῇ ζωῇ. Ἀξιόλογον δὲ τούτου παραδειγμα παρέχει ἡμῖν ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ πέμπτος, ὅστις ἐν ἔτει 1370 κατόκησεν εἰς τὰ εὐρὴ ἀνάκτορα ἐν Ἀδινιῶν. Οὗτος δὲν ἐδέχθη ποσῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς νόσου του νὰ μὲνωσι τὰ ἀποστολικὰ ἀνάκτορα καλεισμένα πρὸς τὸ πλῆθος, ὅπως ἦτο τὸ ἔθος, διὸ διέταξε ν' ἀνοίξωσιν ὅλας τὰς πύλας καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον εἰς τὸν λαὸν μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ δωματίου ἐνθα ἀπέθνησκε. Ἦθελε ν' ἀγωνισθῇ τὸν ἄγωνα τοῦ θανάτου ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πλῆθους, «ὅπως ἴδῃ ὁ κόσμος πόσον ἐκμηδενίζονται τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου». Ὁ πόθος τοῦ Πάπαι ἐξεπληρώθη. «Ὅλη ἡ Ἀδινιῶν ἦτο μάρτυς τῶν τελευταίων του στιγμῶν, καὶ ὁ λαὸς ἐνόησε καλλιτέρον διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἢ διὰ τῆς συμβολικῆς ἀναφλέξεως σωροῦ μικροῦ ἀχρύων κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Πάπαι, ὅτι (οὕτω παρέρχεται ἡ δόξα τοῦ κόσμου), «*Sic transit gloria mundi*».

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

* M.

Οὐδὲν τοσοῦτον διςτρέφει τὸ ἦθος τὸ ἀρελές, ὅσον ἡ πρὸς ἐπίδειξιν ἀφελείας προσπάθεια.

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Καθ' ἐκάστην κυριακὴν γίνεται ἀγορὰ κυνῶν ἐν Παρίσις κατὰ τὸ βουλευτήριον τοῦ Νοσοκομείου, ἐν τῇ νέᾳ τῶν ἵππων ἀγορᾷ. Ἐν παρισινῇ τινι ἐφημερίδι ἀναγινώσκουμεν τὰς ἐξῆς περιεργολάτας περὶ αὐτῆς λεπτομερείας:

Οἱ πρὸς πώλησιν ἀγόμενοι κύνες κρατοῦνται διὰ δερματίου ἰσάντος ἢ σχοινοῦ, ὕλακτοῦσι δὲ θρηνωδῶς μεταλλάσσοντες δεσπότην. Πολλοὶ τῶν κυνῶν τούτων πωλοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν ἐξ ἐπαγγέλματος κυνοπωλῶν, ἄλλοι ὑπ' ἀγιοποαίδων, οἵτινες τοὺς σουργόλους ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν μεγάλων ὀδῶν, καὶ ἄλλοι ὑπὸ δυστυχῶν γραιῶν, αἵτινες θρηνοῦσαι καὶ κοπτόμεναι ἀποχωρίζονται τῶν ἀγαπητῶν τοῦ γήρατός των συντρόφων.

Πολλῶν ἐκ τῶν κυνῶν τούτων ἡ ἀποκλειστικὴ ἀξία συνίσταται εἰς τὸ συλλαμβάνειν ποντικούς.

Εἰς τὸν νοῦν τινῶν εἰσῆλθε νὰ τοὺς ἐκπαιδεύσωσι, καὶ καθ' ἐκάστην κυριακὴν ἔρχονται εἰς τὴν ἀγορὰν ἄγοντες τοὺς μαθητάς των, οὓς ἀντὶ ὑψηλῆς μόνον τιμῆς συγκατατίθενται νὰ πωλήσωσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπάτη εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, καὶ ὅτι κύνες ἀγορασθέντες ὡς ἰχθυεῖς εὐρέθησαν ὅτι ἦσαν δειλοὶ καὶ δεινροὶ χονδρόσκυλοι, ἀνίκανοι πρὸς θῆραν τῶν ἐν πανουργίᾳ διαβιούντων ποντικῶν.

Τί ἐπρεπε λοιπὸν νὰ γείνη; Ἀπεφασίσθη νὰ δοκιμᾶζωσιν ἐπὶ τόπου. Ὁ κρατὼν τὸ παρακείμενον οἶνοπωλεῖον, ἐν ᾧ ῥορρίζονται συχνὰ ὁ πωλητής, ὁ ἀγοραστής, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ πωλοῦμενος, περιέφραξε μικρὸν μέρος, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ δοκιμᾶζονται οἱ ἐπὶ δειλίᾳ ἢ ἀνικανότητι ὑποποκύνες. Ἡ εὐρεσις ποντικῶν δὲν ἦτο δυσχερής. Παρουσιάσθη τις, ὅστις ἀνέλαβε νὰ προμηθεύσῃ ὅσους ἤθελον. Εἶνε τὸ ἐπάγγελμά του αὐτὸ, εἶνε μισθός, τῆς δὲ νύκτας διατρέχει τὰς ἀμάρας φέρων μεθ' ἑαυτοῦ κιβώτιον, εἶδος μυάγκας, ἐν ᾗ ὡς διὰ μαγείας εἰσπορεύσιν καὶ ἀλίσκονται οἱ ἀτιθασότεροι τῶν ποντικῶν. Ὑπάρχουσι μαγγανευταὶ πτηνῶν, ἀρουραίων μυῶν, ἀγριμῶν, οὗτος εἶνε μαγγανευτὴς ποντικῶν. Ἄν ἦτον Ἰνδὸς, θὰ ἐμαγγάνευεν ὄφεις.

Ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ τετραγώνου ξυλίνου περιφράγματος, ὑπερπεριόριζει τὸ στάδιον, ὑπάρχει μικρὸν ἀνοιγμα, δι' οὗ εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσέλθωσιν ὁ κύων, ὁ πωλητής του καὶ ὁ μισθόχρεος. Οὗτος εἰσέρχεται πάντοτε μετὰ τοῦ κιβωτίου του, πιέζει ἐλατήριόν τι, καὶ ἀνοίγεται ὁπλῇ, δι' ἧς δύναται νὰ χωρήσῃ ὁ ποντικός. Ἀλλὰ δὲν ἐξέρχεται ἀμέσως. Προβάλλει μετὰ συστολῆς τοὺς πόδας καὶ τὸ ῥύγχος του, καμνύων τοὺς ἐφθαλμούς, διστάζει καὶ ἀποπειράται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κιβώτιον· ἀλλ' ὁ μισθόχρεος τὸν ὠθεῖ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ τότε ἐννοῶν πλέον ὅτι εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ εἰς τὸ πεδῖον, συγκατανεύει νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἐξορμᾷ εὐθὺς πρὸς τὰ πρόσω.